

**ВНЗ Відкритий міжнародний університет розвитку людини „УКРАЇНА”
Новокаховський гуманітарний інститут**

**Організація і шляхи вдосконалення обліку, аудиту
нерозподіленого прибутку, аналіз ефективності його
використання
(на матеріалах ТОВ «Слайг Медікал»)**

ДИПЛОМНА РОБОТА

*на здобуття освітньо – кваліфікаційного
рівня
“магістр”*

**студента 6-го курсу денного відділення
Спеціальності 8.03050901
Облік і аудит**

**Гришкова Владислава
Андрійовича**

Мета дипломної роботи є дослідження особливостей накопичення прибутку малих підприємств України, критичний аналіз закріплених на законодавчому рівні методичних рекомендацій розподілу сум прибутку та пропозиції щодо методики та організації обліку накопиченого прибутку.

Об'єктом дослідження є показники фінансової звітності ТОВ «Слайг Медікал».

Предметом дипломної роботи є процес дослідження утворення та розподілу прибутку ТОВ «Слайг Медікал».

Актуальність дослідження полягає у тому, що на даному етапі розвитку підприємництва є актуальним питання раціонального використання нерозподіленого прибутку, адже невдалий, незважений його розподіл може не лише призвести до втрати уже досягнутих результатів діяльності підприємства, а й спричинити погіршення перспективних тенденцій розвитку у майбутньому.

Задачі дослідження. Виходячи з актуальності й ступеня наукової розробки проблеми, в дипломній роботі були та вирішені наступні завдання:

1. Визначити цілі, завдання накопичення прибутку.
2. Розкрити сутність механізму обліку, аудиту нерозподіленого прибутку.
3. Здійснити аналіз рівня забезпеченості та ефективності використання власного капіталу та визначити шляхи удосконалення системи обліку і аудиту фінансового результату.

Нормативні акти, що регулюють питання формування і використання прибутку

№ зп	Нормативне джерело	Стислий зміст
1	Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні” від 16.07.1999, №996	Загальне визначення ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.
2	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку № 3 „Звіт про фінансові результати» затверджено наказом Мінфіну України від 31.03.1999, №87	Визначення та методика розрахунку фінансового результату (чистого прибутку) на підприємстві.
3	Наказ про облікову політику підприємства	Визначає альтернативні підходи до відображення у обліку й звітності інформації про формування і розподіл прибутку.
4	Колективний договір	Договірні відображення розподілу прибутку.
5	Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» ВР України №334 від 28.12.1994	Загальні визначення та методика розрахунку щодо оподаткування прибутку на підприємстві.
6	Стаття 139 Податкового Кодексу України	Визначає перелік витрат, що не враховуються при визначенні оподаткованого прибутку
7	Про затвердження форми декларації з податку на прибуток підприємства №143 від 11.07.1997	Основна форма звітності з податку на прибуток.
8	П(С)БО №15 «Доход»	Основні визначення доходу на підприємстві та їх методичні розрахунки.
9	П(С)БО №17 «Податок на прибуток»	Основні положення щодо оподаткування прибутку на підприємстві.

Принцип нарахування та відповідності доходів та витрат

Доходи і витрати, що виникають у результаті операційної діяльності банку

- процентні доходи;
- комісійні доходи;
- прибутки (збитки) від торговельних операцій;
- дохід у вигляді дивідендів;
- витрати на формування спеціальних резервів банку;
- доходи від повернення раніше списаних активів;
- інші операційні доходи і витрати;
- загальні адміністративні витрати;
- податок на прибуток;
- непередбачені доходи і витрати

Доходи (витрати), що визнаються за результатами інвестиційної діяльності банку

- доходи (витрати) за операціями з реалізації (придбання) інвестиційних цінних паперів;
- доходи (витрати) за операціями із збільшення (зменшення) інвестицій в асоційовані компанії;
- доходи (витрати) за операціями із збільшення (зменшення) інвестицій у дочірні установи;
- доходи (витрати) від реалізації (придбання) основних засобів та нематеріальних активів.

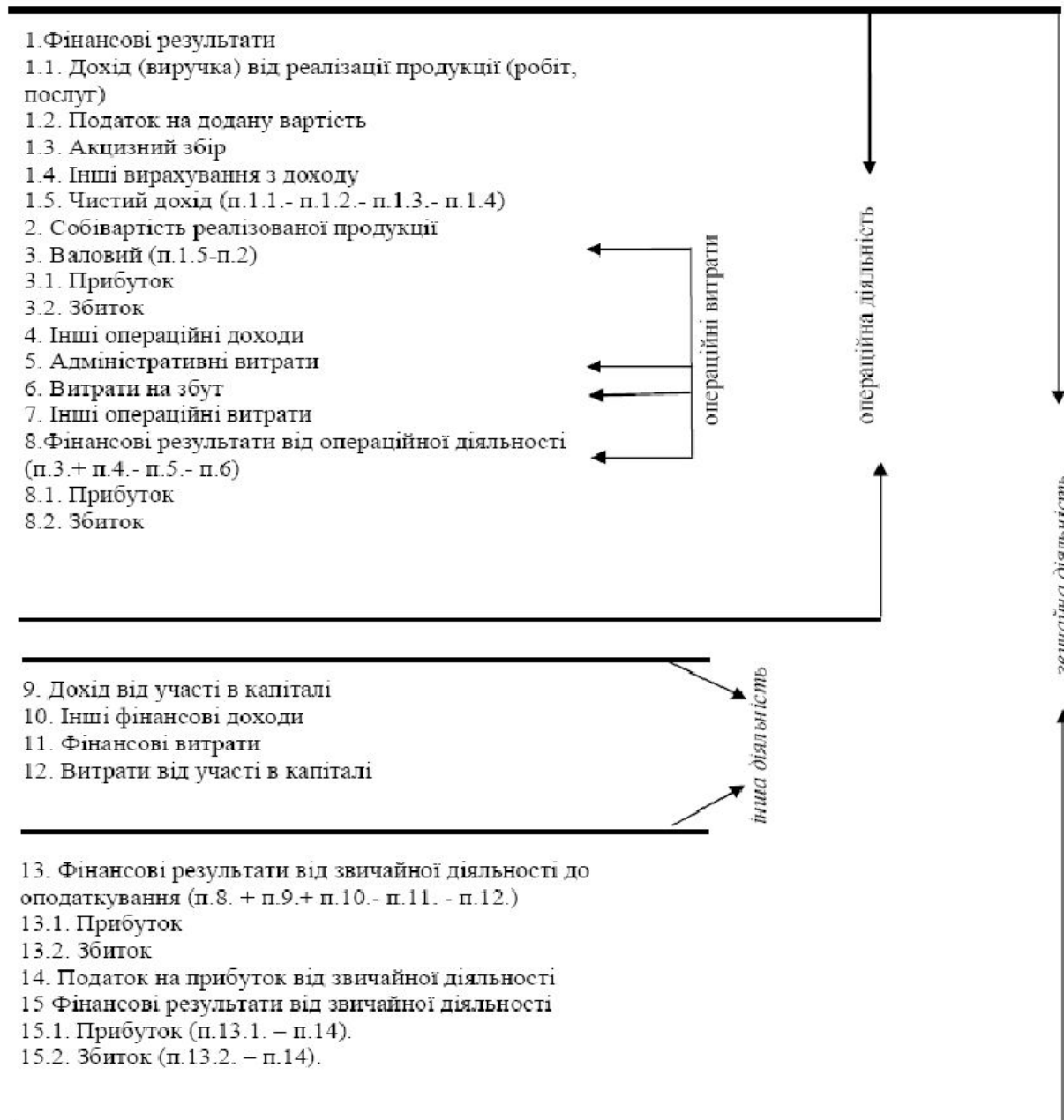
Доходи (витрати), що визначаються за результатами фінансової діяльності банку

- доходи (витрати) за операціями з цінними паперами власного боргу;
- доходи (витрати) за субсидованим боргом;
- дивіденди, сплачені протягом звітного періоду;
- доходи, які виникають завдяки випусковій інструментів власного капіталу

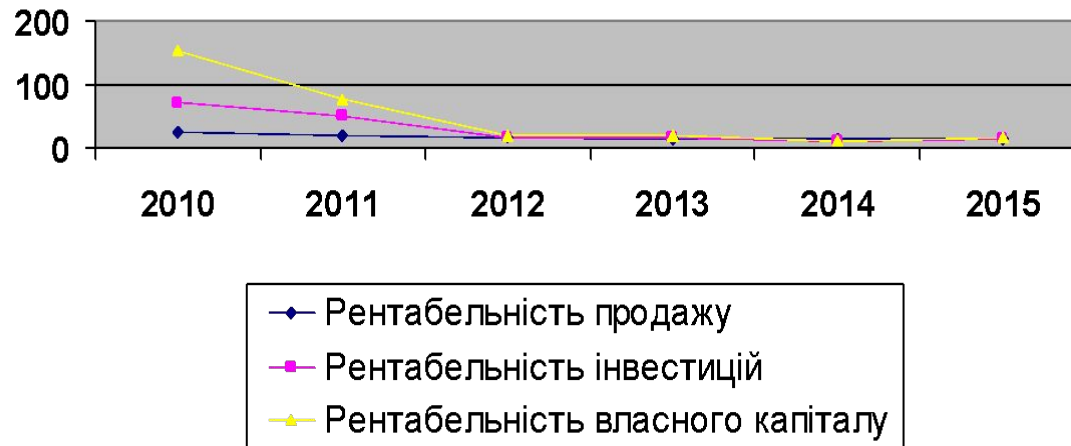
Порядок формування прибутку за показниками фінансових результатів

Формування фінансових результатів діяльності

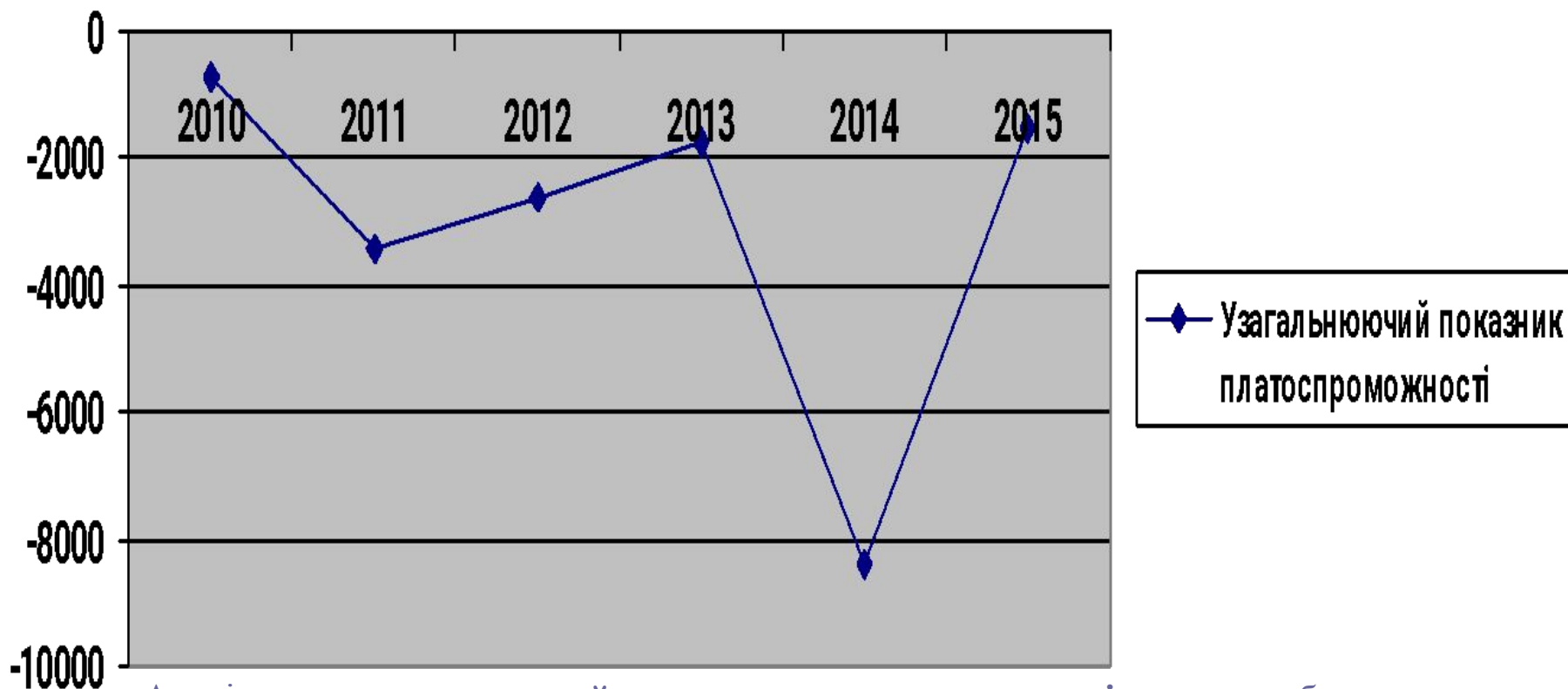

Показники рентабельності підприємства, %

Показник	Нормативні значення	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Коефіцієнт рентабельності продаж по балансовому прибутку	Кр (б) > 11 %	25,21	19,19	18,46	15,09	13,04	13,97
Коефіцієнт рентабельності інвестицій	Кр.ін. > 10 %	70,86	50,52	18,46	17,40	10,07	15,22
Показник рентабельності власного капіталу	Кр.кап > 12 %	153,58	77,26	21,12	21,17	12,52	17,91

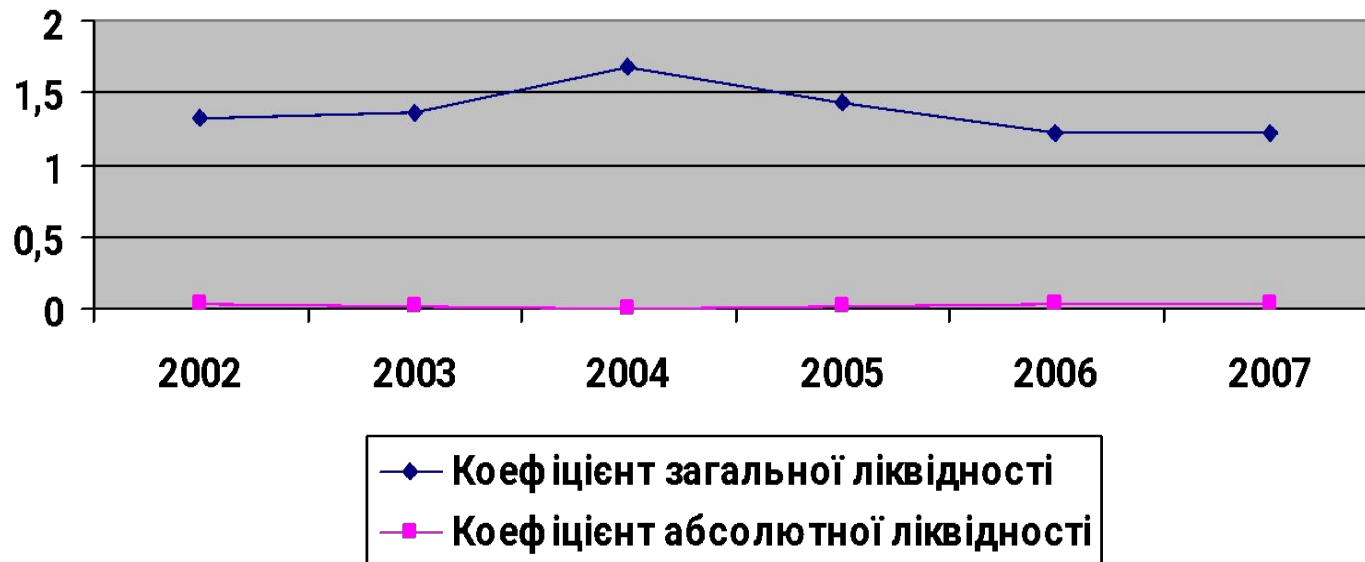
Динаміка платоспроможності підприємства за 2010-2015рр.

Аналізуючи узагальнюючий показник платоспроможності, можна зробити висновок, що підприємству на протязі 2010-2015 рр. не вистачало фінансових джерел для покриття запасів та затрат і воно було вимушене залучати короткострокові кредити та позикові кошти. У 2015 р. узагальнюючий показник платоспроможності значно покращився, що вказує на тенденцію до підвищення платоспроможності підприємства, але цей коефіцієнт все ще має від`ємне значення.

Динаміка показників ліквідності

Показник	Нормативне значення	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Коефіцієнт загальної ліквідності	не менше 2- 2,5	1,32	1,36	1,68	1,43	1,23	1,22
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	не менше 0,2- 0,25	0,04	0,02	0,00	0,01	0,04	0,04
Чистий оборотний капітал (тис.грн.)	Чок > 0	489,68	2131,95	6449	8235	8055,6	7545,6

Факторний аналіз залежності структури джерел і їхньої вартості ТОВ «Слайг Медікал» за 2015 рік

Джерела капіталу	Сума, тис. грн.	Частка в загальному обсязі, %	Процентна ставка за користуван ня джерелом	Вартість джерела (за даними бухгалтерського обліку), тис. грн.	Структура вартості (частка в загальній вартості), %
1. Власний капітал і резерви	41597	46.2	0	0	0
1.1. Статутний капітал	35	0.04	0	0	0
1.2. Додатковий капітал	38607	42.91	0	0	0
1.3. Резервний капітал, фонди, цільового фінансування і надходження	2955	3.6	0	0	0
1.4. Нерозподілений прибуток	0	0	0	0	0
2. Довгострокові пасиви	350	0.4	28	98	1.1
3. Короткострокові пасиви	48034	53.4	18.5	8879	98.9
3.1. Позикові засоби	24663	27.4	36	8879	98.9
3.2. Кредиторська заборгованість	23371	26.0	0	0	0
3.3. Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0
Разом	89981	100	-	8977	100

Справочно: вартість джерел капіталу (y%) - 9.98%

Аналіз ефективності функціонування капіталу

Ефективність використання капіталу визначається результатами від його функціонування і зв'язком з витратами, необхідними для одержання цих результатів.

В даний час під ефективністю використання капіталу, як правило, мається на увазі величина прибутку, отриманого на одну гривню вкладеного капіталу.

Основними задачами аналізу ефективності функціонування капіталу є:

- визначення впливу прибутку на капітал;
- установлення приросту капіталу;
- оцінка впливу на фінансове положення підприємства стану показників капіталу.

Загальні показники капіталовіддачі ТОВ «Слайг Медікал»

Показники	Попередній рік	Аналізований рік		Темпи росту, %	
		За планом	Фактично	Щодо плану	Щодо попереднього року
1. Обсяг виробленої продукції, тис. грн.	63088	88700	87300	- 1.6	+ 38
2. Основний капітал всього, тис. грн..	34094	34250	33484	- 0.2	- 1.8
у тому числі його продуктивна частина	33979	34135	33369	- 0.2	- 1.8
3. Капіталовіддача:					
- загальна	1.9	2.6	2.6	0.0	+ 37
- продуктивної частини капіталу	1.9	2.6	2.6	0.0	+ 37

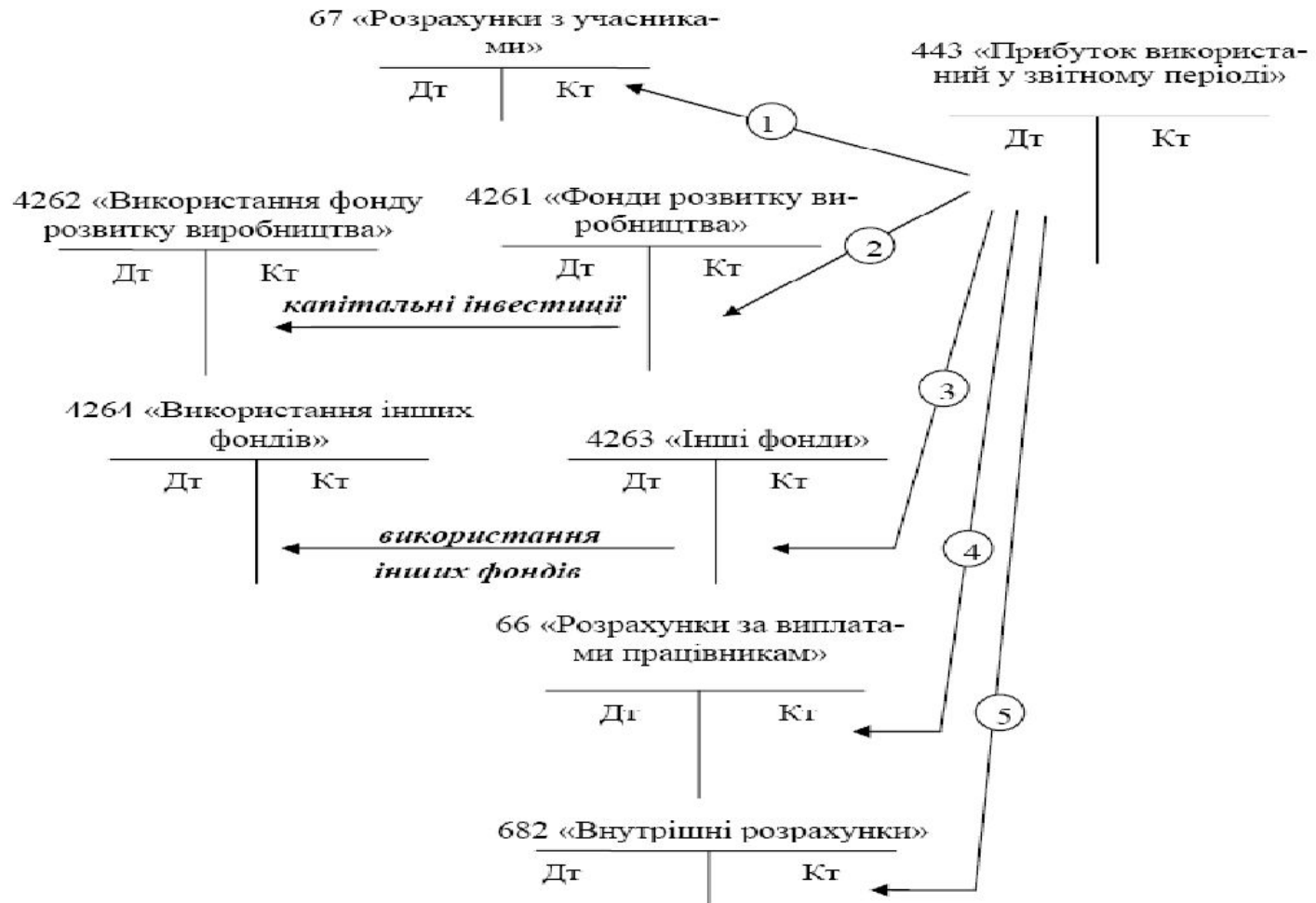
Аналіз впливу величини капіталу на показники фінансової стійкості ТОВ «Слайг Медікал»

Найменування коефіцієнтів	Порядок розрахунку коефіцієнтів	Фактичне значення коефіцієнтів		Установлений критерій
		на початок 2015р	на кінець 2015р	
Мультиплікатор капіталу	Зобов'язання / Власні джерела капіталу	1.17	1.16	
Коефіцієнт автономії	Власні джерела капіталу / Загальна сума капіталу	0.18	0.46	> 0.5
Коефіцієнт покриття інвестицій	Власні джерела капіталу + довгострокові зобов'язання / Загальна сума джерел капіталу	0.66	0.47	
Коефіцієнт забезпеченості поточних активів власними джерелами капіталу	Власний оборотний капітал / Поточні активи	0.27	0.21	> 0.1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власний оборотний капітал / Власні джерела капіталу	0.12	0.19	
Коефіцієнт нагромадження амортизації	Амортизація основного капіталу і нематеріальних активів / Первісна вартість основного капіталу і нематеріальних активів	0.037	0.042	< 0.25
Коефіцієнт реальної вартості активів	Реальні активи / Загальна сума джерел капіталу	0.69	0.95	> 0.5

Порядок визначення підприємством нерозподіленого прибутку на кінець звітної періоду

Нерозподілений прибуток на 31.12. минулого звітної року (ряд 350 бухгалтерського балансу)	
	+
Чистий прибуток за звітний рік (ряд 220 звіту про фінансові результати)	
	=
Прибуток до розподілу і виплати дивідендів за привілейованими і простими акціями	
	-
Нарахування дивідендів за привілейованими і простими акціями	
	-
Використання прибутку на поповнення резервного капіталу	
	-
Використання прибутку на поповнення статутного капіталу	
	-
Виправлення помилок попередніх звітних періодів)	
	=
Нерозподілений прибуток на на 31.12. поточного звітної року	

Розподіл прибутку товариства

- 1 – сплата частки прибутку до місцевого бюджету;
- 2 – розвиток підприємства шляхом капітальних інвестицій у виробничі засоби, вкладення у розвиток інших підприємств;
- 3 – створення інших фондів спеціального призначення;
- 4 – матеріальне заохочення та додаткові виплати, здійснення різноманітних заходів соціального характеру;
- 5 – відрахування до централізованого фонду відповідно до вимог законодавства.

Висновки

За результатами дослідження можна виділити наступні альтернативні шляхи використання (інвестування) чистого прибутку: вкладати (інвестувати) частину свого прибутку, що залишається у їх розпорядженні після сплати всіх податків і обов'язкових платежів, на придбання акцій акціонерних товариств, облігацій (таких, які емітують інші юридичні особи, або державних); вкладати коштів у спільні підприємства (з участю іноземного капіталу або без нього), розміщення їх на банківських депозитах, що також приносить дохід.

Крім того, за результатами пошуку напрямів вдосконалення системи розподілу нерозподіленого прибутку у складі власного капіталу підприємства, встановлено, що власний капітал є основним показником фінансової стабільності підприємства, де нерозподілений прибуток є одним з основних джерел його формування. Будь-яка зміна власного капіталу протягом звітного року повинна бути проаналізована власниками підприємства, потенційними інвесторами, кредиторами, державними органами для прийняття відповідних рішень. Надмірно накопичений залишок нерозподіленого прибутку у складі власного капіталу прикрашає фінансове становище підприємства для інвесторів, кредиторів та інших користувачів фінансової звітності, але це не гарантує наявності коштів для виконання конкретних цілей у майбутньому.

Перевищення власних коштів над позиковими вказує на те, що підприємство має достатній рівень фінансової стійкості і незалежне від зовнішніх джерел фінансування. Якщо нерозподілений прибуток займає дуже велику частку в структурі власного капіталу, то така ситуація може у майбутньому призвести до фіктивного банкрутства тому, що такий прибуток може бути розподілений між учасниками. У такому випадку власний капітал, відображений в пасиві балансу, значно зменшиться і, можливо, навіть буде набагато нижчим, ніж позиковий капітал.

Нерозподілений прибуток може бути переведений до резервного капіталу чи розподілений на інші цілі підприємства протягом звітного року. За результатами вищевизначеного, граничний розмір нерозподіленого прибутку необхідно встановити на рівні 40–50% від суми власного капіталу підприємства, а на кінець звітного періоду він повинен реінвестуватися у розширення виробництва. Це забезпечить більш ефективне використання нерозподіленого прибутку в складі власного капіталу підприємства.

Визначено що для ТОВ «Слайг Медікал», контроль прибутку більш важливий, ніж контроль обсягу реалізації, оскільки товарообіг може збільшуватися і при низькій ефективності діяльності внаслідок зростання цін на товари та послуги; забезпечувати своєчасність контролю.

Серед методів підвищення ефективності системи внутрішнього контролю на підприємстві найбільш доцільними та дієвими є методи розподілу повноважень й відповідальності між працівниками, ротація кадрів, здійснення контролю за окремими напрямками підприємницької діяльності, удосконалення контролю при плануванні продажу, формування справи-досьє на покупців і замовників, діагностика і прогнозування проблем.

В процесі дослідження методології та організації обліку і аудиту нерозподіленого прибутку за результатами аналізу показників фінансової звітності ТОВ «Слайг Медікал» встановлено:

1. За період дослідження (2013-2015pp) ТОВ «Слайг Медікал» суттєво покращило власне фінансове становище. Але, в той же час, підприємство продовжує політику використання короткострокових внутрішніх кредитів (заборгованість за якими на початок 2015 р. складала 2000 тис. грн., і зросла наприкінці 2015 р. до 8850,1 тис. грн.). І, якщо можна зрозуміти необхідність залучення деяких кредитних ресурсів на протязі року в зв'язку з тим, то дефіцит власного оборотного капіталу не дає змоги підприємству розширювати діяльність за рахунок своїх резервів, то ті умови, на яких ці ресурси залучаються, а саме - непомірно високі відсоткові ставки за обслуговування можуть поставити підприємство у досить скрутне становище. Така політика управління приносить деякий тимчасовий ефект поліпшення фінансового стану підприємства, але в результаті призводить його до фінансової нестабільності.

2. На досліджуваному підприємстві ведеться журнально-ордерна форма обліку. Облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та минулих років, а також використаного в поточному році прибутку ведеться на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)". За кредитом рахунку відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, за дебетом - збитки та використання прибутку. Крім того рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)" використовується для виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх роках, якщо такі помилки впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) згідно з П(С)БО 6 Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах". Аудит підприємством на протязі періоду, що підлягав аналізу, не проводився.

Висновки

Особливо важливим методом оптимізації контрольної системи досліджуваного підприємства є бюджетний контроль, який забезпечує своєчасне виявлення відхилень фактичних показників від запланованих, їх причини та забезпечує відповідну реакцію на них. Результати здійснення такого контролю повинні відображатись у щоденних, тижневих, декадних, місячних і кварталних контрольних звітах. Для посилення боротьби із нестачами й розкраданнями необхідно здійснювати внутрішньогосподарський контроль об'єднаними зусиллями всіх спеціалістів, керівників підрозділів та бухгалтерських служб. При цьому особливе значення має щоденний контроль за переміщенням цінностей на окремих об'єктах підприємства. Підвищення ефективності контролю полягає не лише в його своєчасності, але й повноті операцій і процесів, розробці внутрішніх стандартів контролю.

Таким чином, застосування наведених в роботі методів, в практичній діяльності безсумнівно забезпечить перетворення контролю із формальної констатації фактів і результатів діяльності, в дієвий і ефективний засіб ефективного управління ним, тобто сприятиме якісному вирішенню практичних завдань щодо динамічного розвитку підприємства та його економічного зростання. Формування нової стратегії внутрішнього контролю із урахуванням запропонованих заходів та методик й досвіду інших високорозвинених підприємств, стане запорукою ефективної діяльності та покращить стан усіх секторів їх діяльності.

У рамках висловленої концепції стосовно відображення нерозподіленого прибутку та непокритого збитку необхідно передбачити наступне:

По-перше, у Наказі про облікову політику товариства необхідно передбачити щомісячне визначення фінансових результатів, що дозволить оперативно формувати джерело фінансування господарських потреб за кредитом рахунку 44. Необхідно також зазначити наступні можливі обмеження виплати дивідендів засновникам (учасникам капіталу):

- 1) відстрочення чи скасування виплати дивідендів у зв'язку із можливістю виникнення неплатоспроможності, значного зниження вартості чистих активів у порівнянні із статутним капіталом;
- 2) встановлення обмеження у розмірі суми річної амортизації виробничого обладнання у зв'язку із необхідністю відновлення виробничих потужностей та розширення матеріально-технічної бази.

По-друге, з метою взаємоузгодження та вдосконалення нині діючих рекомендації Інструкції № 291 та Положення № 1213 стосовно відображення операцій із обліку нерозподіленого прибутку та непокритого збитку на рахунках бухгалтерського обліку необхідно: ввести в Інструкцію № 291 субрахунок 426 «Фонди спеціального призначення» та внести у перелік можливих кореспонденцій по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» кореспонденцію із субрахунком 477 «Забезпечення матеріального заохочення».

3. За період аналізу сума основного капіталу збільшилась в абсолютній сумі на 551 тис. грн.. Коефіцієнт придатності становить лише 0,35, коефіцієнт амортизації 0,65 і коефіцієнт відновлення 0,020. Це все свідчить що на підприємстві майже не проводиться оновлення основних засобів і все устаткування вже давно морально застаріле.

Поглиблення аналізу активів підприємства як форми існування капіталу може здійснюватися в напрямку визначення порядку формування поточної вартості капіталу, вивчення впливу на неї показників, що визначають властивості джерел капіталу і його активної майнової форми.

Продуктивний капітал на досліджуваному підприємстві займає майже сто відсотків, цей капітал також майже на сто відсотків знаходиться у сфері виробництва.

Аналізуючи **узагальнюючий показник платоспроможності**, можна зробити висновок, що підприємству на протязі 2010-2015 рр. не вистачало фінансових джерел для покриття запасів та затрат і воно було вимушене залучати короткострокові кредити та позикові кошти. У 2015 р. узагальнюючий показник платоспроможності значно покращився, що вказує на тенденцію до підвищення платоспроможності підприємства, але цей коефіцієнт все ще має від'ємне значення.

Показники рентабельності у 2015р. знаходяться у межах, вищих за нормативне значення, що свідчить про ефективне управління підприємством та розпорядження власними ресурсами (Коефіцієнт рентабельності продаж по балансовому прибутку – 13,97 при нормативному значенні Кр(б) > 11 %; Коефіцієнт рентабельності інвестицій 15,22 при нормативному значенні Кр.ін. > 10 %; Показник рентабельності власного капіталу 17,91 при нормативному значенні Кр.кап > 12 %).

За результатами вищевизначеного зроблений висновок щодо можливостей ТОВ «Слайг Медікал» - підприємство працює рентабельно, і суми виручки від реалізації продукції достатньо не тільки для покриття витрат на виробництво і реалізацію, але і для утворення прибутку.

Новокаховський гуманітарний інститут Університету “Україна”

*Дякую за увагу, доповідь закінчена.
2016р.*